

RKKMK
 „AKADEEMILISE RAAMATU“
 AJALEHE-VÄLJALÕIGETE
 BÜROO

Tartus, Ulikooli 15, telef. 35-19

SIRP JA VASAR

Tallinn

52 24. XII. 1949

Ooper
 „Tormide rand“
 uues redaktsioonis

Riiklikus Ooperi- ja Balletiteatris „Estonia“ toodi J. V. Stalini 70. sünnipäevaks uues redaktsioonis lavale Stalini preemia laureaadi G. Ernestsaksa ooper „Tormide rand“ J. Schmuuli libretole. Arvestades teose esialgsele lavastusele osaks saanud kriitikat on autorid ooperis läbi viinud rea olulisi muutusi, eriti libreto osas, mille tõttu „Tormide rand“ on suuresti võitnud oma sündmustiku loogiliselt arenduselt, ideeliselt selguselt ja kunstiliselt mõjuvuselt.

Uues redaktsioonis on juba esimesest pildist alates selged rannarahva ja mereröövlite krahvi vastuolud, samuti on selge ka Leemeti osa ja Petrovi kui vene demokraatliku ühiskondliku mõtte esindaja. Teises (varem kolmandas) pildis kohtub hukkunud laevalt ainsana pääsenud Leemet oma armastatud, Malle, ja kutsub rahvast üles võitlusele krahvi vastu. Samas tuleb kokkupõrge külarahva ja mõisameeste vahel. Kolmandas pildis toimub ball mõisas, kusjuures pidutsejate sekka tungib Leemet, paljastades külaliste ees krahvi kui mereröövlit. Neljandas (esimeses redaktsioonis teises) pildis on antud kõrtsi stseen, kusjuures siin toimub krahvi ja rahva kokkupõrge ja samuti Petrovi terav väljaastumine krahvi vastu. See pilt algul oma rahvapärase huumori ja järoneva dramaatilise pingega on kahtlemata ooperi kõige tugevamaks osaks. Viimase pildi tegevus toimub valetuletorni juures. Krahv tapab seljataganilasuga teda paljastanud Petrovi, kuid leiab ka samas ise õiglase tasu: ülestõusnud randlased viskavad jõhkra feodaali ja ahne mereröövli kaljult merre.

Uues redaktsioonis on jäetud välja rida ebaolulisi episoodide, nagu rannavahi vangistamine, kapten Bergmann jt. Selletõttu, samuti piltide ümberpaigutamise jne. on sündmustiku arenemine muutunud igati selgemaks ja ideeliselt sirgejoonelisemaks. Märgatavalt on ooperis tõusnud progressiivsete kujude — Leemeti, Malle ja Petrovi — osatähtsus, samuti on suudetud näidata rahva toetust nendele. Seevastu võlts mereröövliromantika on taandunud ja krahvis näeme me südametut vägivaldset ja ahnet saagitset, kes võib äratada ainult antipaatiat.

„Tormide rand“ uues redaktsioonis on kujukaks näiteks, kuidas õiglane kriitika ja kollektiivi osavõtt loomingulisest tööst on eelduseks kunstiteoste üha kõrgema meisterlikkuse saavutamiseks.